

DIMENZIÓK X.

A haza mint kert

Táj, identitás és nemzettéválás Közép-Európában

Programfüzet

2026. május 21–22.

ELTE BTK Kari Tanácssterem

1088 Budapest Múzeum körút 4/A

dimm.elte.hu

1. nap (csütörtök)

2026. május 21. 1088 Budapest, Múzeum körút 4/A, fszt 39. (Kari Tanácsterem)

09.15 – 09.30 Várkonyi Gábor

ELTE BTK TTI Művelődéstörténeti Tanszék

Megnyitó

1. szekció Levezető elnök: Várkonyi Gábor

09.30 – 09.45 Chvála Márton

ELTE BTK TDI Művelődéstörténet Doktori Program

A tomista nemzetfogalom – Jozef Tiso és Ladislav Hanus szlovákságfogalma

09.45 – 10.00 Palotás Péter

ELTE BTK TDI Művelődéstörténet Doktori Program

Hamvas Béla magyarságképek alapvonalai és meghatározó szellemi gyökerei

10.00 – 10.15 Tarafás Imre

ELTE BTK Új- és Jelenkori Egyetemes Történeti Tanszék

Hogyan szeressük a hazát? Alternatív nemzetkonceptiók a Habsburg Monarchiában a 19. században

10.15 – 10.30 Pócsi Emese

EKKE TDI

A „haza” mint szabályozott tér a politikai diskurzusbán. Kemény Zsigmond publicisztikájának diskurzuselemzése

10.30 – 10.40 Vita

10 perc szünet

2. szekció Levezető elnök: Géra Eleonóra

10.50 – 11.05 Pálinkás Gábor

PPKE BTK TDI

A Vérmező emlékezeti helyszíne

11.05 – 11.20 Földváry Gergely

PPKE TDI

A kálvária mint szimbolikus szent kert a városi tájban: budai és pesti kálváriák szakrális terei

11.20 – 11.35 Orsós György

PTE Földtudományok Doktori Iskola

Kertekből lakótelep: urbanizáció és etnonacionalizmus a kolozsvári Hóstát történetében

11.35 – 11.45 Vita

10 perc szünet

3. szekció Levezető elnök: Géra Eleonóra

11.55 – 12.10 Kertész Noémi

Miskolci Egyetem

„Nemesi udvarház nyírligetes lankán” A szülőföld leírása 19. és 20. századi lengyel emigráns szerzők műveiben

12.10 – 12.25 Dr. Janek István

VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár

Jehlicska Ferenc tevékenysége, aki a Szlovák nemzetnek autonómiát akart szerezni a magyar kormány segítségével 1919-1939 között

12.25 – 12.40 Tátrai Patrik

HUN-REN CSFK Földrajztudományi Intézet

A kisebbségi helynevek megjelenítésének hatása a helyi identitásra erdélyi példák alapján

12.40 – 12.55 Kohut-Ferki-Julianna – Erőss Ágnes – Kovály Katalin

HUN-REN CSFK Földrajztudományi Intézet, University of Bozen-Bolzano, Il. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem

Helyben maradni. Az otthonértelmezés dimenziói a kárpátaljai háborús hétköznapiakban

12.55 – 13.10 Vita

EBÉD

4. szekció Levezető elnök: Ablonczy Balázs

13.45 – 14.00 Tóth Kálmán

NKE EJKK Politika- és Államelméleti Kutatóintézet

„A földben kell lenni a varázsnak.” Tuhutum vármegye mint a reformkori Magyarország korképe/körképe Jókai Mór A kiskirályok című regényében

14.00 – 14.15 Nagy Julianna

Krakkó, Jagelló Egyetem

A kert és a természet motívumai Arany János verseiben

14.15 – 14.30 Horváth Zsuzsa

PPKE BTK Magyar Irodalomtudományi Tanszék

Kafka Margit a Hangyaboly kert toposza – a szent és a profán

14.30 – 14.45 Vojtek Lili

ELTE BTK FDII

A kert mint menedék – Kertszimbolika Bálint Ágnes Madárfürdő (1988) című művében

14.45 – 14.55 Vita

10 perc szünet

5. szekció Levezető elnök: Csorba László

15.05 – 15.20 Kőszegi Margit

ELTE BTK TTI Művelődéstörténeti Tanszék

Elméletek a nemzetté válásról Közép-Európában

15.20 – 15.35 Ábrahám Barna

ELTE BTK Román Filológiai Tanszék

„Istentől elrendelt természetes fal”. A Kárpátok helye a szlovák és román nemzetté válásban

15.35 – 15.50 Vesztróczy Zsolt

Országos Széchényi Könyvtár

A szlovák nemzetté válás kérdései Grünwald Béla szemével

15.50 – 16.05 Sima Márk

Eötvös Loránd Tudományegyetem

A litván nacionalizmus térbeli koncepciói

16.05 – 16.15 Vita

10 perc szünet

6. szekció Levezető elnök: Csorba László

16.25 – 16.40 Pásztor Katalin

ELTE BTK TDI Művelődéstörténet Doktori Program, MNMKK Magyar Nemzeti Múzeum

„A’ kertelrendezés angol sztilben van” – A csákvári Esterházy-kastély parkjának változásai a 18–19. században

16.40 – 16.55 Erdélyi Virág

ELTE BTK TDI Atelier Interdiszciplináris Történeti Doktori Program

A reneszánsz és barokk udvari kultúra emlékezetének historio-gráfiai lenyomatai a két világháború közti Magyarországon

16.55 – 17.10 Némethy Kálmán

ELTE BTK TDI Művelődéstörténet Doktori Program

Az Orczy-kert, mint a nemzeti tisztképzés helyszíne

17.10 – 17.20 Vita

10 perc szünet

17.30 –

Várkonyi Gábor

ELTE BTK TTI Művelődéstörténeti Tanszék

Kötetbemutató – Dimenziók VIII.

2. nap (péntek)

2026. május 22. 1088 Budapest, Múzeum körút 4/A, fszt 39. (Kari Tanácsterem)

1. szekció Meghívott előadók I. Levezető elnök: Várkonyi Gábor

09.30 – 09.45 Fülöp Márta

Comenius Egyetem, Pozsony

A haza erdeiben és kertjeiben: a szlovák romantika nemzeti növényei

09.45 – 10.00 Marta Pató

Pardubicei Egyetem, Pardubice

Közép-Európa a cseh irodalomtankönyvekben

10.00 – 10.15 Jiří Januška

Károly Egyetem, Prága

A filológus mint kertész

10.15 – 10.30

Mészáros Andor

ELTE BTK Kelet-, Közép- Európa és Ruszisztika Tanszék

Miénk itt a tér - a városi parkok nemzeti tájképe

10 perc szünet

2. szekció Meghívott előadók II. Levezető elnök: Várkonyi Gábor

10.40 – 10.55 Kása Peter

Eperjesi Egyetem, Eperjes

Magyarország itt marad (... a szomszédainkkal együtt)

10.55 – 11.10 Tóth Andrej

Prágai Közgazdaságtudományi Egyetem, Károly Egyetem, Prága

Az ausztrorszlávizmus és a multikulturális Közép-Európa eszméje: a „haza mint kert” metaforája a cseh értelmiségi gondolkodásban a 19–20. században

11.10 – 11.25 Tamaskó Eszter

Rijekai Egyetem

Fiume magyar nyelvi tájképe

11.25 – 11.55 Vita

10 perc szünet

3. szekció Levezető elnök: Mészáros Andor

12.05 – 12.20 Kovács Fanni

ELTE BTK

Magyarul elbeszélt sarkvidék – Útleírás-fordítások és tudásáramlás a nyelvújítás korában

12.20 – 12.35 Tóthpál Sarolta Krisztina

ELTE BTK Szlav és Balti Filológiai Intézet

A táj funkciója Ján Kollár itáliai útirajzaiban

12.35 – 12.50 Dr. Dömötör Ildikó

Apor Vilmos Katolikus Főiskola

A magyar táj bemutatása Julia Byrne és Arthur Patterson magyarországi útleírásában az 1860-as évek végén

12.50 – 13.05 Pálinkás Márk

ELTE BTK TDI Művelődéstörténet Doktori Program

A Csalhó bűvöletében. Urmánczy Nándor tájleírásaiban megjelenő nacionalizmusa

13.05 – 13.15 Vita

EBÉD

4. szekció Levezető elnök: Mészáros Andor

13.55 – 14.10 Dancs Réka Rebeka

ELTE BTK TDI Művelődéstörténet Doktori Program

**„mikor még a tündérek szabad birodalma volt” A Fertő-táj le-
gendairodalma mint a kulturális emlékezet tere**

14.10 – 14.25 Gál János

ELTE BTK TDI Művelődéstörténet Doktori Program

**Az őshaza, mint kert? Feltételezett őshazák és retorikai céljaik
az alternatív magyar őstörténeti elméletekben**

14.25 – 14.40 Windhager Ákos

MMA MMKI, PPKE BTK

**Virágos kert vala híres Pannónia - A Szent István-ének újraírása
az 1910 és 1941 közötti misékben**

14.40 – 14.55 Pozsár Dániel

Széchenyi István Egyetem Regionális- és Gazdaságtudományi Doktori Iskola

**Balkán – a magyar népi mozgalom regionális kitekintésének
főszereplője**

14.55 – 15.05 Vita

10 perc szünet

5. szekció Levezető elnök: Chvála Márton

15.15 – 15.30 Rénes Balázs

PPKE BTK Történettudományi Intézet

**Erdély, mint regionális tér a 17. századi konstantinápolyi angol
követek levelezésében**

15.30 – 15.45 Turi-Móricz Zsolt

ELTE BTK TDI Kelet-, Közép- Európa és Ruszisztika Doktori Program

Szőlő, bor és vendéglátás, mint a kultúráközvetítés eszközei

15.45 – 16.00 Zatykó Margit

ELTE BTK

**Kulturális átjárás a sokszínű közép–európai térség kávéházai-
ban és egyesületeiben**

16.00 – 16.15 Balogh Gyula

ELTE BTK TDI Művelődéstörténet Doktori Program

**A turini magyar pavilon. Reprezentáció és ideológiai térformálás
az 1911-es torinói világkiállításon**

16.25 – 16.25 Vita

10 perc szünet

16.35 – Kerekasztal-beszélgetés

